

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΟΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ
ΓΝΑ “ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ”
Μεταμόσχευση αιμοποιητικών
βλαστικών κυττάρων : Αναζήτηση συμβατού δότη**

Dr Αλίκη Ινιωτάκη

Συντονίστρια Διευθύντρια

17/4/2018

Η έκβαση της μεταμόσχευσης αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων εξαρτάται απόλυτα από την HLA συμβατότητα μεταξύ ασθενούς-λήπτη και δότη- μοσχεύματος.

Πηγή HLA συμβατών μοσχευμάτων για αλλογενή μεταμόσχευση αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων:

α. ο μυελός των οστών ή το περιφερικό αίμα μετά από χορήγηση αυξητικών παραγόντων ή χημειοθεραπεία

β. το αίμα ομφαλίου λώρου και πλακούντα

Πιθανότητα ανεύρεσης HLA συμβατού δότη για μεταμόσχευση αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων

- 1. Άμεσο οικογενειακό περιβάλλον –συμβατός αδελφός
Ταυτόσημοι –δύο ίδιοι απλότυποι (μητρικός/πατρικός) 25%
- 2. Ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον 1-5%
- 3. Μη συγγενής εθελοντής δότης > 1: 100.000

➔ Μόνο 30% των ασθενών μπορεί να έχουν συμβατό δότη στο οικογενειακό τους περιβάλλον

➔ Το 70% των ασθενών αναζητά συμβατό δότη στις δεξαμενές εθελοντών δωρητών α. στην χώρα του ασθενούς (εθνικό μητρώο) και β. την παγκόσμια δεξαμενή εθελοντών δωρητών (BMDW)

Στάδια αναζήτησης και επιλογής ενός HLA συμβατού δότη

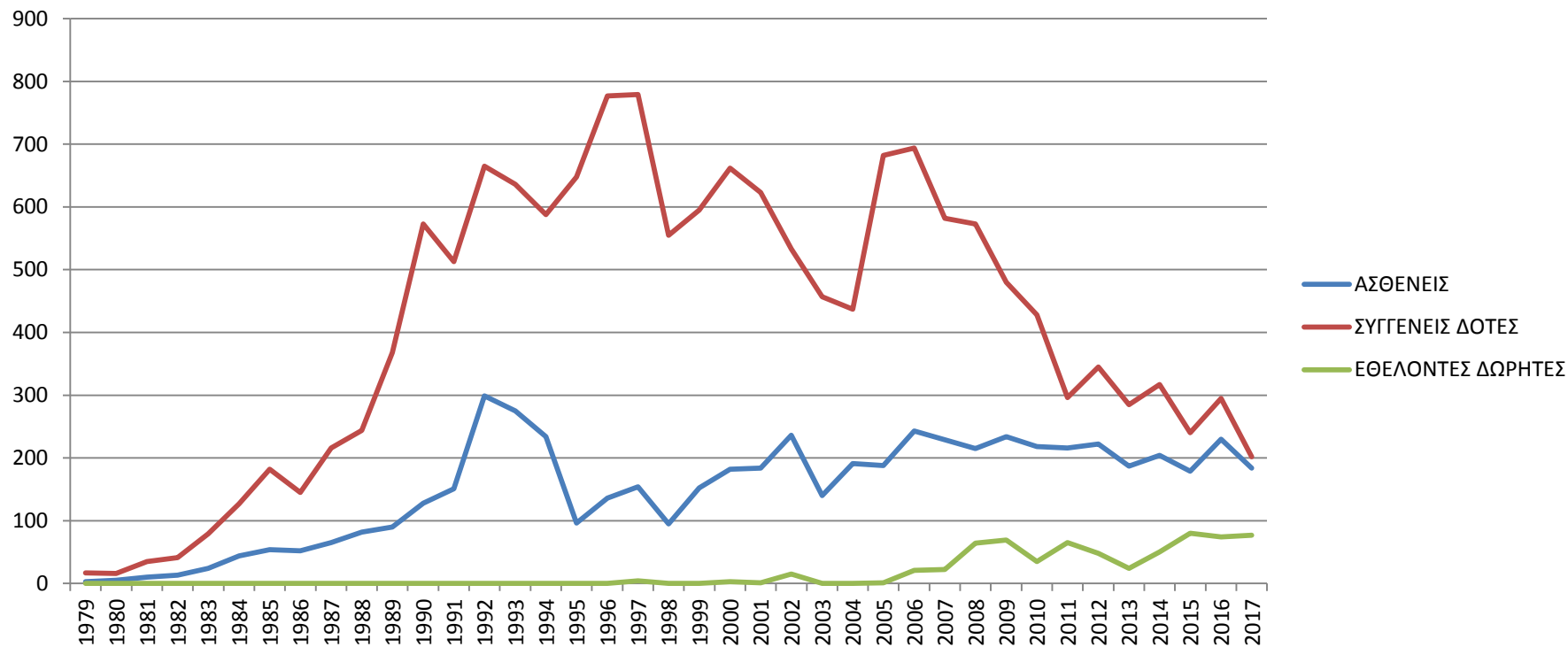
- Υψηλής ανάλυσης HLA τυποποίηση του ασθενούς HLA-A/B/C/DRB1/DQA1/DQB1/DPB1
- Αναζήτηση HLA συμβατού δότη στην οικογένεια
- Σε απουσία συγγενούς συμβατού δότη ενεργοποιείται η διαδικασία αναζήτησης μη συγγενούς εθελοντή δότη πρώτα στο Εθνικό Μητρώο και στη συνέχεια στην Παγκόσμια Δεξαμενή
- Από την αναζήτηση μπορεί να εμφανισθούν ένας ή περισσότεροι συμβατοί δότες οι οποίοι ταξινομούνται ανάλογα με το βαθμό συμβατότητας ,ξεκινώντας από τους δότες με πλήρη συμβατότητα
- Στην περίπτωση που πιθανολογείται πλήρης ή αποδεκτή συμβατότητα με το δότη ,θα ερωτηθεί ο δότης για να επιβεβαιωθεί η επιθυμία του για δωρεά και στη συνέχεια θα τυποποιηθεί με υψηλής ανάλυσης μεθοδολογία σε επίπεδο αλληλίων σε όλους τους τόπους
- Η διαδικασία αναζήτησης HLA συμβατού δότη τελειώνει με επιβεβαιωτική HLA τυποποίηση του ασθενούς και δότη

Μεταμοσχεύσεις αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων : λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Ιστοσυμβατότητας

A. Αναζήτηση HLA συμβατού δότη για Έλληνες ασθενείς υποψήφιους για μεταμόσχευση αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων

- HLA τυποποίηση ασθενών υψηλής ανάλυσης σε όλους τους τόπους
- HLA τυποποίηση ατόμων του οικογενειακού περιβάλλοντος του ασθενούς
- HLA τυποποίηση εθελοντών δωρητών από δεξαμενές στην Ελλάδα και την παγκόσμια δεξαμενή (WMDA) για τους ασθενείς
- Έλεγχος της ευαισθητοποίησης του ασθενούς σε HLA μόρια (υπο προϋποθέσεις)
- Δοκιμασία ιστικής διασταύρωσης (crossmatch) λήπτη-δότη (υπο προϋποθέσεις)
- Επιβεβαιωτική τυποποίηση ασθενούς και δότη πριν τη μεταμόσχευση

ΗΠΑ τυποποιήσεις ασθενών ,συγγενών και εθελοντών μη συγγενών δοτών για μεταμόσχευση αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων (1979-2017)

15930 συγγενείς υποψήφιοι δότες

5844 ασθενείς για μεταμόσχευση

677 μη συγγενείς δωρητές από Κέντρα Δότη του Εξωτερικού και το Εθνικό Μητρώο

ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΩΡΗΤΩΝ ΜΥΕΛΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Α. Στην Ελλάδα σήμερα λειτουργούν 7 Κέντρα Εθελοντών Δωρητών :

- Πέντε λειτουργούν σε Νοσοκομεία του ΕΣΥ

ΠΓΝΑ « Γ.Γεννηματάς » ,Εθνικό Κέντρο Ιστοσυμβατότητας

ΓΝΑ «Ελενας Βενιζέλου » , Εργαστήριο Ανοσολογίας-Ιστοσυμβατότητας

ΓΝΑ « ο Ευαγγελισμός» , Εργαστήριο Ανοσολογίας-Ιστοσυμβατότητας

Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία» , Εργαστήριο Ανοσολογίας-Ιστοσυμβατότητας

Νοσοκομείο Ιπποκράτειο Θεσσαλονίκης ,Εθνικό Περιφερειακό Κέντρο Ιστοσυμβατότητας

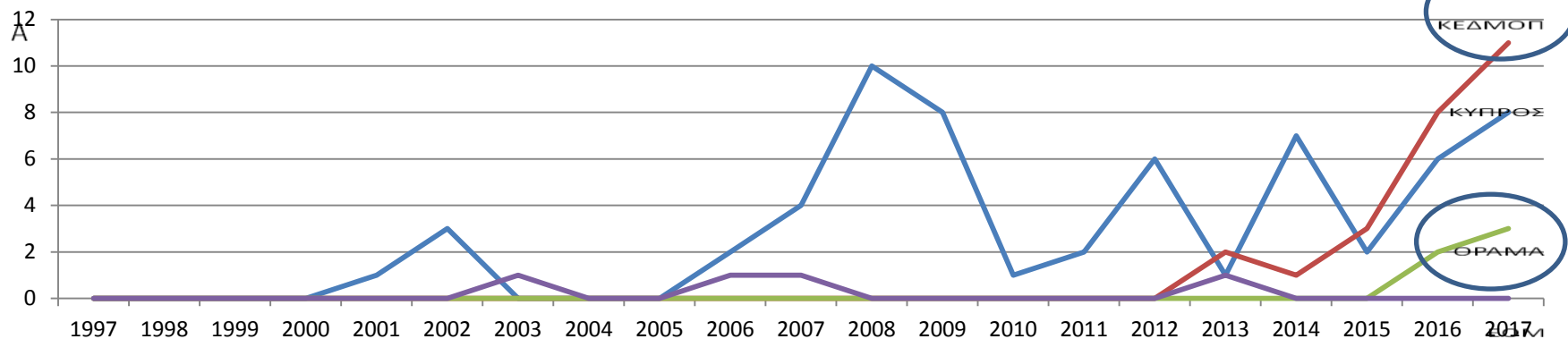
- Κέντρο Εθελοντών Δωρητών Μυελού των Οστών ,στο Πανεπιστήμιο Πατρών (ΚΕΔΜΟΠ)
- Κέντρο Εθελοντών Δωρητών Μυελού των Οστών του Συλλόγου ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ

Το σύνολο των Ελλήνων Δωρητών αποτελεί το Εθνικό Μητρώο που λειτουργεί στον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ) και ανέρχονται σε πάνω από 110,000

Β Όλοι οι δότες της χώρας εμφανίζονται στην παγκόσμια δεξαμενή εθελοντών δωρητών μυελού των οστών BMDW (Bone Marrow Donor Worldwide)

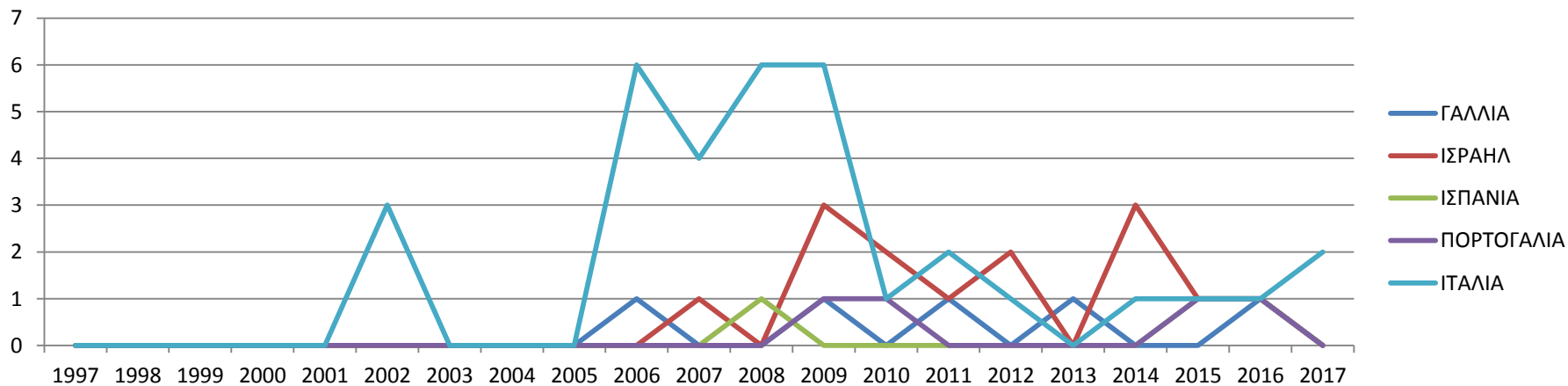
ΗΛΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΩΡΗΤΩΝ για ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ από
A. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΔΟΤΗ και την ΚΥΠΡΟ
B. ΧΩΡΕΣ της ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

A

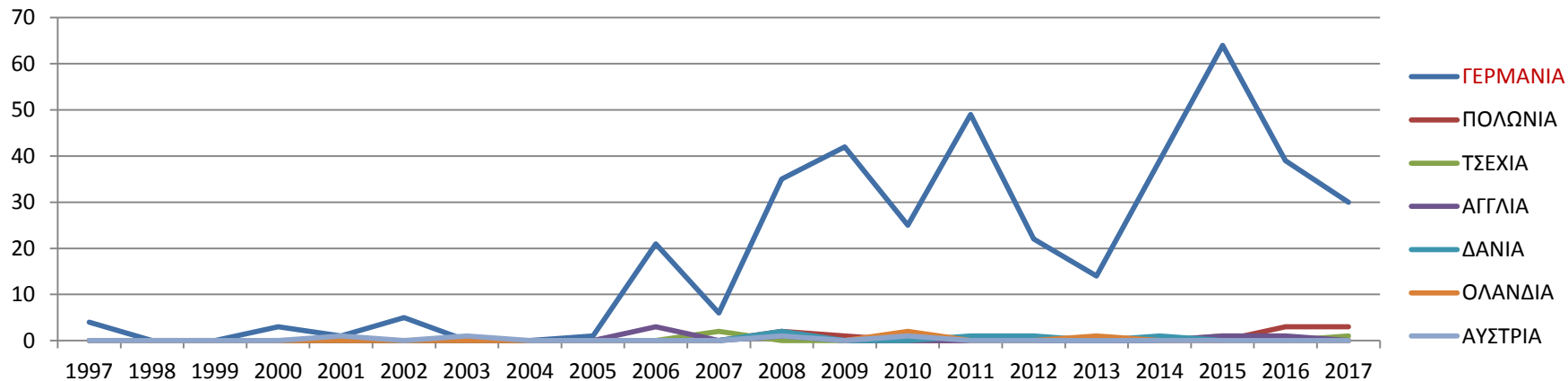
ΚΕΔΜΟΠ-ΧΑΡΙΣΕ ΖΩΗ και ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ είναι οι δύο μεγάλες Ελληνικές Δεξαμενές εθελοντών δωρητών αρχέγονων βλαστικών κυττάρων

B

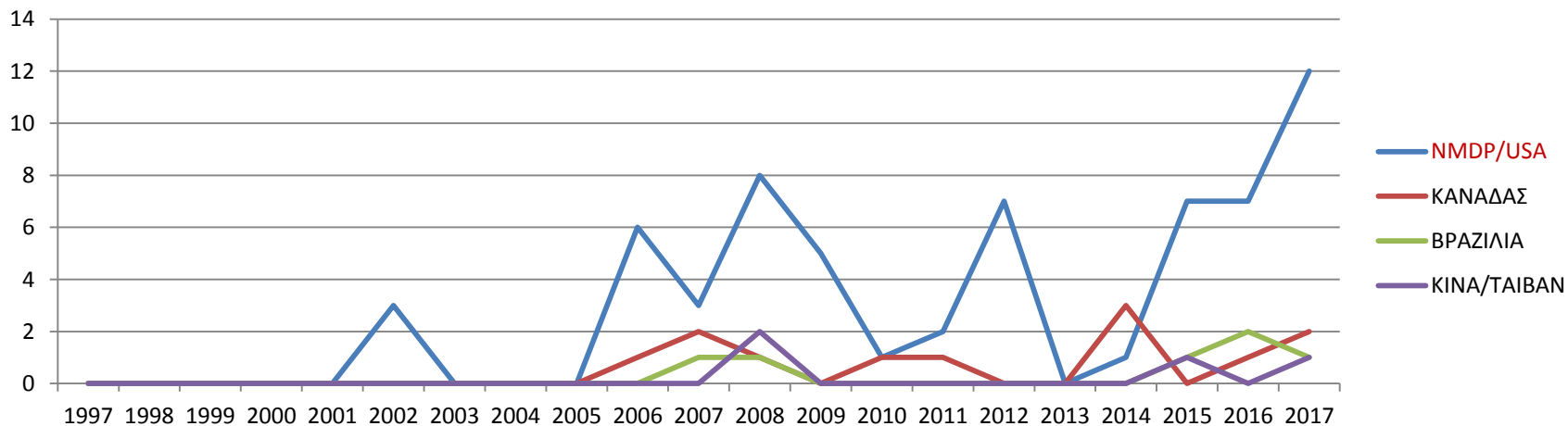
ΗΛΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΩΡΗΤΩΝ για ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ από Γ. ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ (ΚΥΡΙΩΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑ) Δ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (ΚΥΡΙΩΣ ΗΠΑ)

A

Τα περισσότερα μοσχεύματα από μη συγγενείς εθελοντές δωρητές για Έλληνες ασθενείς προέρχονται από δεξαμενές της Γερμανίας

B

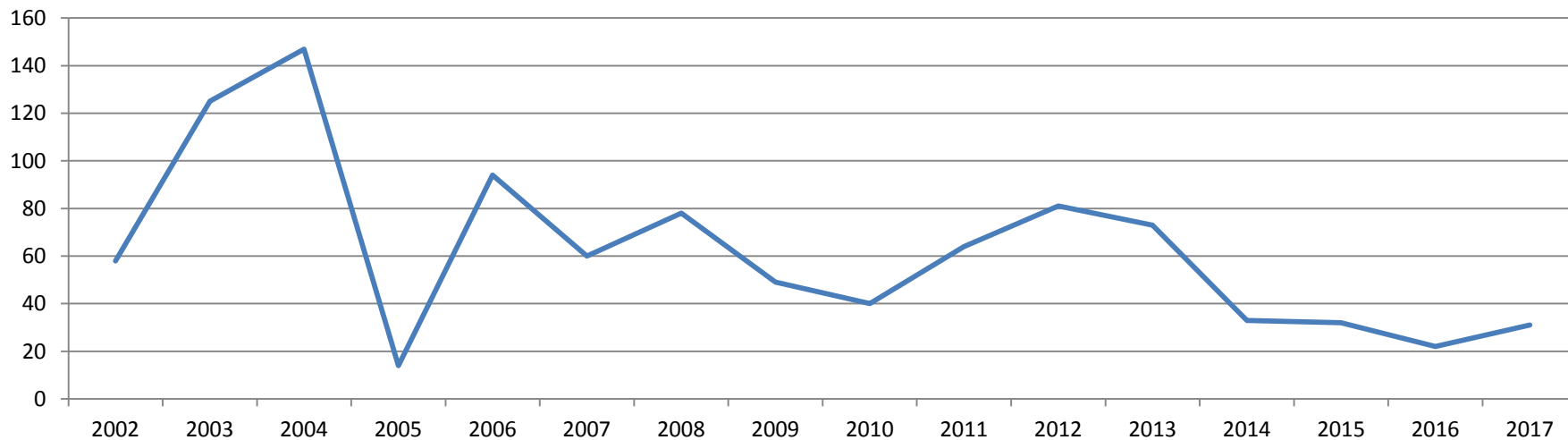
Μεταμοσχεύσεις αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων : λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Ιστοσυμβατότητας

Β. Κέντρο Εθελοντών Δωρητών Μυελού των Οστών (ΚΕΔΜΟ) του Νοσοκομείου «Γ.Γεννηματάς»

- Είναι υπεύθυνο για την ενημέρωση, τον έλεγχο ,τη διαχείριση και τη συλλογή προσωπικών , γενετικών και ιατρικών δεδομένων εθελοντών δωρητών αρχέγονων βλαστικών κυττάρων .
- Στο Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας του Κέντρου γίνεται η HLA τυποποίηση των εθελοντών δωρητών και επιπλέον αναλυτική και επιβεβαιωτική τυποποίηση
- Συνεργάζεται με τη Μονάδα Μεταμοσχεύσεων Μυελού των Οστών του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου ΡΙΟ-Πατρών για τη διακίνηση και διεκπεραίωση των εθελοντών δωρητών του Κέντρου μας (προμήθεια δειγμάτων για επιβεβαιωτική τυποποίηση, δέσμευση δότη, work up , συλλογή και μεταφορά μοσχεύματος)
- Ο αριθμός των ενεργών ,τυποποιημένων εθελοντών δωρητών του ΚΕΔΜΟ -ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ οι οποίοι εμφανίζονται στο Εθνικό μητρώο και το WMDA είναι 13.430 (27/3/2018)

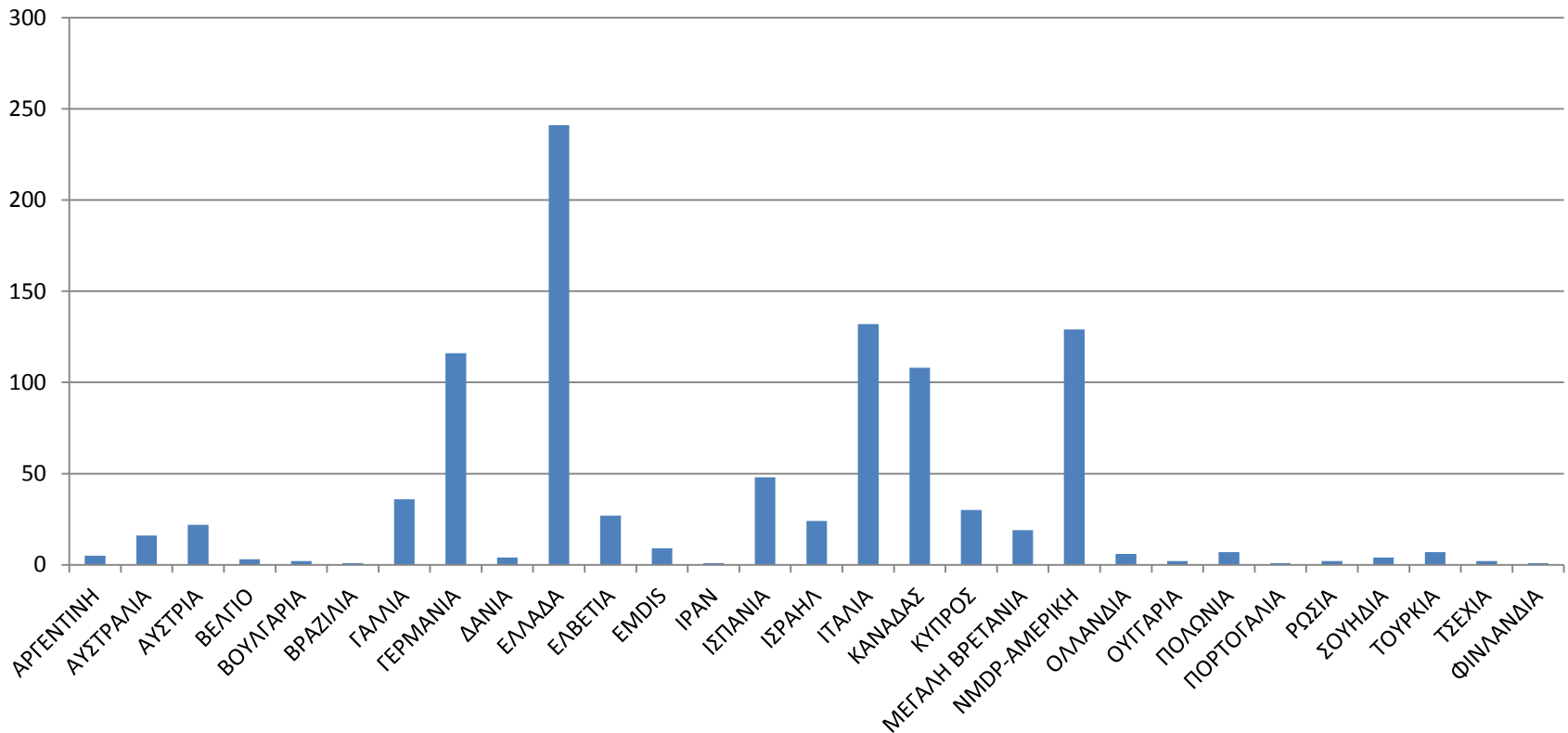
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΟΤΗ ΣΤΟ ΚΕΔΜΟ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΔΩΡΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΕΔΜΟ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

1010 αιτήματα για επιπλέον τυποποίηση εθελοντών δωρητών του ΚΕΔΜΟ-Γεννηματάς για Έλληνες και ξένους ασθενείς

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΕΔΜΟ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ

Συγκριτικά τα περισσότερα αιτήματα για εθελοντές δωρητές του Κέντρου αφορούν Έλληνες ασθενείς. Αυτό σημαίνει ότι είναι απαραίτητο να αυξηθεί το Εθνικό Μητρώο Εθελοντών Δωρητών Αρχέγονων Βλαστικών Κυττάρων στην χώρα μας, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες περισσότερων Ελλήνων ασθενών σε μοσχεύματα.

Προέλευση των εθελοντών δωρητών για Έλληνες ασθενείς

- Ένας μεγάλος αριθμός αλλογενών μεταμοσχεύσεων αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων στηρίζονται στην προσφορά εθελοντών μη συγγενών δοτών
- Λόγω των πολυμορφισμών του HLA συστήματος η πιθανότητα ανεύρεσης συμβατού μη συγγενή εθελοντή δότη εξαρτάται από το μέγεθος του μητρώου και την φυλή στην οποία ανήκει ο ασθενής .
- Η ανεύρεση συμβατού δότη απαιτεί τη συνεργασία των εθνικών μητρώων με την παγκόσμια δεξαμενή. Από στοιχεία του WBMΤ σχεδόν τα μισά από τα μοσχεύματα από μη συγγενή δότη περνούν τα σύνορα της χώρας που βρίσκεται ο ασθενής.
- Μέχρι σήμερα εθελοντές δωρητές για Έλληνες ασθενείς βρίσκονται κυρίως από στις δεξαμενές της Γερμανίας και του NMDP (ΗΠΑ) .
- Η διαφορετική συχνότητα HLA απλοτύπων ανάμεσα στις φυλές επιβεβαιώνει την ανάγκη δημιουργίας εθνικών δεξαμενών εθελοντών δοτών αιμοποιητικών βλαστικών κυττάρων
- Η ιδιαιτερότητα των απλοτύπων του Ελληνικού πληθυσμού απαιτεί εθνικό μητρώο με τουλάχιστον 150.000-200.000 εθελοντές δότες ώστε να βρίσκεται στην Ελληνική δεξαμενή συμβατός δότης για τους μισούς τουλάχιστον Έλληνες ασθενείς .

Προέλευση των εθελοντών δωρητών για Έλληνες ασθενείς

- Τα τελευταία 4 χρόνια η λειτουργία του Κέντρου Δότη του Πανεπιστημίου Πατρών - ΚΕΔΜΟΠ ΧΑΡΙΣΕ ΖΩΗ και στη συνέχεια του ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΕΛΠΙΔΑ ενίσχυσε σημαντικά το Εθνικό Μητρώο Εθελοντών Δωρητών και άρχισε να καλύπτει δυναμικά τις ανάγκες των Ελλήνων ασθενών σε μοσχεύματα , δίνοντας παράλληλα στη χώρα την αξιοπιστία που χρειάζεται ώστε να συνεργασθεί ισότιμα με τις δεξαμενές του εξωτερικού.
- Τα ΚΕΔΜΟ που λειτουργούν σε Νοσοκομεία του ΕΣΥ έχουν πολύτιμο υλικό για τους Έλληνες ασθενείς το οποίο ο ΕΟΜ και το Υπουργείο Υγείας οφείλει να το αξιοποιήσει

**Επικοινωνία για θέματα μεταμοσχεύσεων αρχέγονων βλαστικών κυττάρων
και ΚΕΔΜΟ-ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ**

Εθνικό Κέντρο Ιστοσυμβατότητας ,ΓΝΑ Γ.Γεννηματάς ,Μεσογείων 154 -115 27 Αθήνα
Κτήριο 2 ,Ισόγειο

Γραμματεία : κ Παναγιώτα Σπυράκου ΚΕΔΜΟ-Γεννηματάς : Βασιλική Βράνη

Τηλ : 2132032480 . Φαξ : 2107773495 . E -mail : anosologiko@gna-gennimatas.gr

Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας και ΚΕΔΜΟ –Γεννηματάς , υπεύθυνη ιατρός Dr Αλεξάνδρα
Σιόρεντα, Δ/ντρια ΕΣΥ τηλ 2132032480 (εσωτ 205) και φαξ 210-777 4395.

E-mail: a.siorenta@gna-gennimatas.gr ,siorenta@hotmail.com